

Dosarul nr. 2ra-374/22
2-20097115-01-2ra-05042022

Prima instanță, Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud: S. Colun)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Țurcan, V. Cotorobai, A. Panov)

ÎNCHEIERE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Grigoraș Renat, în interesele Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marînenko Raisa împotriva Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, compensarea salariului ratat, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Martînenko Raisa, a fost casată hotărârea din 05 mai 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 12 august 2020, Martînenko Raisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Centru Stomatologic Raional Căușeni” solicitând anularea ordinului nr. 20 din 16 mai 2020 cu privire la concedierea din funcție pentru limita de vârstă și absența de la lucru fără motive, restabilirea în funcția de medic stomatolog terapeut, compensarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin contractului individual de muncă nr.07 din 01 ianuarie 2014 a ocupat funcția de medic stomatolog terapeut de categorie superioară în ÎM ”Centrul Stomatologic Raional Căușeni”. Notează că până la 01.01.2014 reclamanta de asemenea a ocupat funcția de medic stomatolog din anul 1967, iar pe parcursul activității de muncă, nu a avut abateri disciplinare. De mai multe ori a fost apreciată ca fiind un specialist cu experiență.

A menționat reclamanta că, că la data de 16 mai 2020, pârâtul a emis ordinul nr.20, prin care ea a fost eliberată din funcție, conform art. 82 alin.(1) lit.f) Codul muncii, adică desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru în perioada de la 15 aprilie 2020 până la 16 mai 2020. În ordin mai sunt indicate niște circumstanțe, care nu depind de voința părților prevăzute de art.82 lit.j) Codul muncii, cum ar fi forța majoră pe perioada de pandemie, confirmată prin hotărârea nr.11 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică și interzicerea aflării persoanelor în vârstă de peste 63 ani în afara domiciliului și în spațiile publice.

A considerat reclamanta că pârâtul a emis ordinul nelegitim, deoarece ea nu a lipsit nemotivat de la lucru, iar vârsta ei și starea de pensioare, nu pot servi temei de eliberare din funcție.

A susținut reclamanta că la începutul lunii martie 2020, cu învoirea angajatorului, a plecat la spitalul orașenesc Bender, unde a fost internată fiica sa cu diagnoza cancer la intestinal gros și care avea necesitatea de îngrijiri suplimentare. La 15 martie 2020 de către Comisia Republicană de Stare Excepțională a fost pentru perioada de 2 luni declarată carantină pe tot teritoriul Republicii. Paralel și în regiunea transnistreană a fost declarată stare de carantină. Ea s-a pomenit în situația că, nu putea părăsi or. Bender și prin legătură telefonică cu directorul IM CSR Căușeni a convenit de a depune o cerere pentru acordarea concediului ordinar de muncă.

A afirmat reclamanta că acest concediu i-a fost acordat până la 15 aprilie 2020. Tot acest timp s-a aflat în or. Bender, deoarece îngrijea de fiica sa. Când a expirat perioada concediului de muncă, iarăși prin telefon a convenit cu directorul ca până la sfârșitul stării de carantină, să depună o cerere pentru acordarea unui concediu din cont propriu. După ce starea de carantină a fost închisă, reclamantul a aflat că, directorul IM CSR Căușeni refuză să semneze cererea de acordare a concediului din cont propriu. Peste câteva zile i s-a adus la cunoștință ordinul nr.20 de concediere.

A indicat reclamanta că a fost concediată nelegitim, perioada care după părerea pârâtului, a lipsit de la lucru nemotivat, a fost o perioadă de carantină, în situația în care era nevoită să îngrijească de fiica sa bolnavă și nu avea posibilitatea să părăsească or. Bender, nu poate servi temei pentru concediere. Relevă că conform art.90 Codul Muncii salariatului eliberat nelegitim angajatorul este obligat să repare prejudiciu cauzat acestuia și anume plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și compensarea prejudiciului moral cauzat.

A declarat reclamanta că la 21 iulie 2020 a înaintat o cerere pârâtului, prin care a solicitat eliberarea unui certificat referitor la salariul mediu lunar, copia contractului nr.04 din 01 ianuarie 2014, copia ordinului referitor la acordarea concediului ordinar de muncă și din cont propriu. Cererea sa a rămas fără examinare și răspuns.

A solicitat reclamanta anularea ordinului nr.20 din 16 mai 2020, restabilirea în funcția de medic stomatolog terapeut, compensarea salariului mediu în sumă de 5000 lei pe perioada începând cu 16 mai 2020 și până la data restabilirii în funcție, compensarea

prejudiciului moral cauzat în urma eliberării nelegitime din serviciu în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 05 mai 2021, acțiunea înaintată de Martînenco Raisa a fost respinsă.

În motivarea soluției sale prima instanță a reținut că pârâtul la emiterea ordinului nr. 20 din 16 mai 2020 cu privire la concedierea reclamantei în vederea limitei de vârstă și absența de la lucru fără motive s-a conformat prevederilor legale, or, reclamanta începând cu data de 15 aprilie 2020 -16 mai 2020 nu s-a prezentat la serviciu, nu a înștiințat pârâtul despre motivele absenței, nu a depus nici o cerere, nu a prezentat pârâtului careva acte confirmative despre motivul neprezentării la serviciu.

Cu referire la concedierea reclamantei în baza prevederilor art. 82 lit. j) și art. 86 alin (1) lit. y¹) din Codul muncii instanța de fond a constatat că, angajatorul a decis concedierea din dezideratul suprem de a-i proteja sănătatea salariatei, care are o vârstă mai mare de 63 de ani, or, potrivit deciziei Organizației Mondiale a Sănătății s-a declarat pandemie de COVID-19, iar în temeiul art. 1 al Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020 .

Potrivit pct. 8 al Hotărârii nr. 11 din 15 mai 2020 al Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, s-a interzis pînă la data de 30 iunie 2020 aflarea persoanelor în vîrstă de peste 63 (șaizeci și trei) ani, în afara domiciliului și în spațiile publice fără necesitate stringentă, cu posibilitatea de prelungire a termenului de interdicție în funcție de situația epidemiologică.

Totodată, conform pct. 24.1. al Hotărîrii nr. 11 din 15 mai 2020 al Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, s-a relansat următoarele activități medicale de ambulator, începînd cu data de 16 mai 2020: activități de imunizare; asistența medicală stomatologică programată; activitatea Comisiilor medicale de examinare a conducătorilor de vehicul; activitatea Comisiilor de examinare pentru angajare la muncă în țară și peste hotarele republicii, activitatea Comisiilor medico-militare pentru examinarea medicală a recruților, Comisiilor de examinare medicală la angajare în muncă; Comisiilor de examinare medicală la angajare în muncă; Comisiilor de examinare medicală pentru port-armă, Comisiilor de examinare medicală de trimitere pentru expertizare și prelungire a gradului de dizabilitate etc., conform cerințelor actelor normative în vigoare. Prestarea serviciilor se va efectua, cu programare prealabilă, cu respectarea strictă a măsurilor de control și prevenire COVID-19, în dependență de evaluarea riscului epidemiologie pentru fiecare categorie de personal.

La 07 mai 2021, Martînenco Raisa a depus apel nemotivat iar la 11 august 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 12 mai 2021, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Martînenco Raisa, a fost casată hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 05 mai 2021 și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. A fost anulat ordinul nr. 20 din 16 mai 2020, cu privire la concedierea lui Martînenco Raisa în

vederea limitei de vârstă, și absența de la lucru fără motive. A fost încasat din contul ÎM „Centru Stomatologic Raional Căușeni” în beneficiul lui Martînenco Raisam, salariul pentru absența forțată de la muncă, din 16 mai 2020 până la 31 decembrie 2020, în sumă de 34234 lei. A fost încasat din contul ÎM „Centru Stomatologic Raional Căușeni” în beneficiul lui Martînenco Raisa suma de 1566 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cererea a fost respinsă. A fost încasat din contul ÎM „Centru Stomatologic Raional Căușeni” în beneficiul statului suma de 1128 lei cu titlu de taxa de stat.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că soluția primei instanțe de respingere integrală a acțiunii este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a probelor și interpretarea eronată a normelor de drept.

Instanța de apel a reținut că potrivit ordinului nr. 20 din 16 mai 2020, reclamanta Martînenco Raisa a fost concediată în baza a trei prevederi, art. 86 alin. (1) lit. h), y¹) și art. 82 lit. j) din Codul muncii, o cumulare de temeuri și fără motivație.

Cu referire la motivul concedierii apelantei în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii instanța de apel a constatat că potrivit tabelului de evidență a timpului de muncă pentru luna aprilie 2020, apelanta s-a aflat în concediu plătit din data de 01 aprilie 2020-14 aprilie 2020, iar din data de 15 aprilie 2020 este indicat un semn „< >” care nu se regăsește în nota tabloului cu o descifrare în acest sens, din care rezultă că apelanta a coordonat cu directorul ÎM „Centrul Stomatologic Raional Căușeni” în privința acordării unui concediu neplătit, or, în tabelul de evidență a timpului de muncă nu a indicat „A-absențe”.

La fel, instanța de apel a stabilit că intimatul ilegal a concediat-o pe apelantă în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii, or, potrivit acordului adițional din 31 decembrie 2019, la contractul individual de muncă nr. 7 din 01 ianuarie 2014, părțile au convenit de a modifica pct. 4 al contractului individual de muncă cu stabilirea duratei până la 31 decembrie 2019.

De asemenea ilegală a fost și concedierea apelantei în temeiul art. 82 lit. j) din Codul muncii, or, interzicerea aflării persoanelor în vârstă de peste 63 (șaizeci și trei) ani, în afara domiciliului și în spațiile publice fără necesitate stringentă, nu înseamnă forță majoră care exclude posibilitatea continuării raporturilor de muncă. Acest motiv nu servește temei de încetare a relațiilor de muncă, dar poate fi temei de acordare a concediului neplătit.

Totodată, instanța de apel a reținut că contrar prevederilor art. 210 alin. (1) din Codul muncii, angajatorul nu a indicat în ordinul nr. 20 din 16 mai 2020, temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii, termenul în care sancțiunea poate fi contestată, organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Referitor la cerința apelantei privind restabilirea în funcție, instanța de apel respingând-o a reținut că, potrivit prevederilor art.82 lit.f) din Codul muncii, contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată – de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și

nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art.83 alin.(3).

Instanța de apel a constatat că restabilirea apelantei în funcție este imposibilă, deoarece, la data de 31 decembrie 2019, a fost încheiat acordul adițional la contractul individual de muncă nr.7 din 01 ianuarie 2014, potrivit căruia, părțile contractului individual de muncă nr.7 din 01 ianuarie 2014, în conformitate cu prevederile art.68 Codul muncii al RM, au convenit de a modifica punctul 4 al contractului cu stabilirea duratei până la 31 decembrie 2020. Prezentul acord adițional se anexează la contractul individual de muncă și devine partea lui integrantă.” Astfel, la data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău contractul de muncă este deja expirat.

Referitor la cerința apelantei de încasare a salariului pentru absența de la locul de muncă, instanța de apel a conchis că urmează a fi admisă. Astfel, făcând referire la art. 90 din Codul muncii și informația prezentată de intimat privind mărimea salariului lui Martînenco Raisa, instanța a dispus încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă din data de 16 mai 2020-31 decembrie 2020 în sumă de 34243 lei și a admis parțial cerința apelantei cu privire la repararea prejudiciului moral și a încasat în beneficiul apelantei suma de 4566 lei, în rest cuantumului ce depășește suma încasată, a fost respins.

La 21 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Grigoraș Renat, în interesele ÎM „Centrului Stomatologic Raional Căușeni” a declarat recurs împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea acestuia a menționat că, în motivarea soluției sale instanța de apel nu face referire la norma legală care reglementează procedura de acordare a concediului neplătit din cont propriu, normă legală care impune imperativ o conduită din partea angajatorului și angajatului, impune anumite condiții de acordare, aspect care nu s-a analizat în speță, au fost sau nu îndeplinite condițiile impuse de lege, instanța de apel superficial examinând aspectele de drept ale litigiului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a avocatului recurentului Grigoraș Renat renatavocat@mail.ru la 27 decembrie 2021, (f. d. 83-84).

Astfel, recursul declarat la 21 februarie 2022, este în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Grigoraș Renat, în interesele Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de avocatul Grigoraș Renat, în interesele Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni” asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de avocatul Grigoraș Renat, în interesele Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de avocatul Grigoraș Renat, în interesele Întreprinderii Municipale „Centru Stomatologic Raional Căușeni” împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic